

att i kostnaden för uppförande och underhåll af sådan byggnad skola alla de, hvilka inom häradet erlägga kommunal-utskylder, deltaga efter den grund, som för utgörandet af dessa utskylder finnes stadgad.

Stockholm den 22 Januari 1878.

Magnus Andersson.

N:o 21.

Af Herr **C. E. Hjelm**: *Derom att, för den händelse Riksdagen skulle besluta införande af en ny härordning, densamma icke må komma att omfatta lappmarkerna.*

Uti Kongl. plakatet af den 27 September 1673 och förnyade Kongl. plakatet af den 3 September 1695, rörande de friheter, som de skola åtnjuta, hvilka bebygga lappmarken, tillförsäkras dem, som der »nedsatt sig eller ännu nedsätta sig, vara fria för sig och efterkommande från knekteutskrifning»; och Kongl. reglementet af den 24 November 1749 »för dem som redan bo och bygga i lappmarken eller ock hädanefter sig derstädes nedsätta vilja» heter det i § 15 »att de, som i lappmarken bo och bygga, vare sig hemmansinnehafvare eller nybyggare, skola tillgodonjuta de fri- och rättigheter, som förra förordningar dem tillägga, i det de och deras efterkommande skola vara fria för utskrifning och soldathåll».

Då i denna Kammare är väckt förslag om en ny härordnings införande, som skulle träda i knektehållets och nuvarande beväringstungas ställe, från hvilka onus lappmarksbefolkningen är fri; men undantag för denna befolkning icke göres i det föreliggande förslaget, anser jag dock, att, på grund af här åberopade privilegier, undantag bör fortfarande göras för lappmarksbefolkningen i hvad som kan blifva gällande för rikets öfrige innebyggare rörande landets försvar.

De undantagsförmåner, som häruti kommit denna befolkning till del, äro icke tillkomna af kunglig gunst och nåd, utan till följd af deremot svarande åligganden: de att husligen nedsätta sig och uppodla den för odlaren otacksamma jorden inom lappmarkerna. De s. k. lappmarksprivilegierna äro således i sjelfva verket *kontrakt* och böra såsom sådana respekteras, intill dess inbördes öfverenskommelse träffas, afseende förändring, och i synnerhet bör icke den starkare, här staten, vara den, som bryter öfverenskommelsen till den svagares förfång.

Den lappmarkska befolkningen har alltså på grund af uppmaningar och tillförsäkringar bosatt sig i den höga nordens fjellbygder och der brutit bygd. Der nödgas den allt framgent dragas med ett hårdt klimat; åtta à nio månader af året med is och snö. Den lever inom sin aflägsna provins afsöndrad från den öfriga världen utan egentliga kommunikationsmedel (*till* och *inom* flere kommuner saknas ännu banade vägar), och den har rätt ofta under oerhörda ansträngningar ett så knappt förvärf, att icke blott försakelse utan verklig nöd gör sig gällande.

Denna befolkning klagar dock icke: den är van att lida och försaka; men att öka densammas redan förut många svårigheter genom åläggande af nya personliga besvär, som till följd af de stora afstånden blefve för den mera tryckande än för de fleste af rikets öfrige inbyggare, torde icke vara skäl till — och icke heller nödvändigt för vinnande af ett starkare försvar, alldenstund inom lappmarkerna afstånden äro mycket stora, befolkningen relativt fåtalig, och troligen det förblifver, alldenstund icke vidare nyhemman få anläggas på kronomarkerna; att den förstärkning i manskap, som kunde erhållas från lappmarken, blefve högst ringa, och kostnaden för mönstringar, öfningsplatsers anordnande, byggande af baracker eller manskapets förande till lägerplatser, der folket från kustlandet öfvas, blefve särdeles stora i förhållande till nummerstyrkan.

Alltså, för händelse Riksdagen för sin del kommer att besluta en ny härordnings införande, får jag på grund af det nu anförda vördsamt föreslå:

att densamma icke må komma att omfatta lappmarkerna, utan dess inbyggare måtte bibehållas vid nu tillförsäkrad frihet från personligt deltagande i försvarstungan.

Stockholm den 22 Januari 1878.

C. E. Hjelm.

N:o 22.

Af Herr **G. H. Stråle:** *Om uppförandet af ett nytt riksdagshus.*

Sedan fråga tillförene varit å bane att medelst en tillbyggnad till Riksdagens hus bereda en ny samlingsal för Andra Kammaren, dels också att för detta ändamål uppföra en ny byggnad, så väcktes vid 1872 års riksdag en motion, N:o 14, uti Första Kammaren af numera Herr Statsrådet G. Lagerstråle, hvaruti han på anförda skäl föreslog, »att Riksdagen måtte uppdraga åt Fullmäktige i Riksgäldskontoret att, sedan Fullmäktige satt sig i förbindelse med de vederbörande, hvilka i fråga om Helgeandsholmens ordnande böra höras, och tillfälle blifvit beredt till täflan för uppgörande af ritning och kostnadsförslag till nytt Riksdagens hus, förlagdt å vestra delen af Helgeandsholmen, till en kommande Riksdag afgifva yttrande och förslag i ämnet samt dervid tillika söka utreda, på hvad sätt Riksdagens nuvarande lokal skulle, efter uppförandet af ny sådan, ändamålsenligast användas för allmänt behof eller lämpligen reali-